

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš

Datum: 12.4.2014

Ročník: prima

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: Skladba

Klíčová slova: Větné členy základní a rozvíjející, podmět přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení

Anotace: Prezentace seznamuje s pojmem větné členy základní a rozvíjející, jejich výčtem a jaký je jejich význam ve větě. Na začátku prezentace si žáci ořipomenou učivo o ohebných slovních druzích.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Opakování ohebných slovních druhů

1) Použij slovo **stavení** a **hra** ve větě jednou ve významu konkrétním a pak ve významu abstraktním (za každou větou napiš označení K nebo A).

2) Rozděl následující podst. jména do tří sloupců na jména **pomnožná, hromadná a látková** (pozor, některá jména nepatří ani do jedné skupiny):

● **dříví, prádlo, nohavice, přísloví, neštovice, voda, záda, boty, prázdniny, křoví, náměstí**

3) Najdi ve větách přídavná jména a urči u nich druh:

*Hrabaví ptáci potřebují velký výběh.
Nerudovy dopisy vydali vloni. Cítím se
zdravý. Kup mi psí žrádlo. Ryzí zlato zdražilo.
Všechno zboží je prodané. Zajdi k Novákovi
a přines Jirkovo kolo. Přijeli Eliščini příbuzní.*

3) Vyber z předchozích přídavných jmen taková, z kterých můžeš vytvořit jmenné tvary a napiš je v tomto jmenném tvaru.

5) Vyjmenuj druhy zájmen.

6) Napiš, jaké vzory mají zájmena.

7) Vyjmenuj bezrodá zájmena.

8) Vyjmenuj druhy číslovek a jak se na ně ptáme?

9) Napiš, podle jakého vzoru se skloňují tyto číslovky: *jeden, jedna, jedno, dva, oba, tři, čtyři, pět – devadesát devět, 100, 1000*

Větné členy

- Každé plnovýznamové slovo, které vstoupí do věty, získává v ní svou funkci. Tak se slovo stává větným členem.
- Některé větné členy jsou nezbytné, základní, některé jsou doplňující, rozdávající.

Základní větné členy

- Co podle vás musí mít věta, abychom mohli mluvit o větě? (Který slovní druh?)
- Kolik slov musí mít věta? Je na to nějaké pravidlo?
- Které slovní druhy tvoří základ věty?

Základní větné členy:

- Základní větné členy jsou:

PODMĚT a PŘÍSUDEK

Základní větné členy:

- Uhodni, která slova jsou základem věty, tedy základními větnými členy:

*Malý kluk rychle pobíhal po rozkvetlé
louce.*

Rozvíjející větné členy:

Podmět a přísudek mohou doplňovat rozvíjející větné členy. Jsou to:

- ◉ PŘEDMĚT
- ◉ PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ
- ◉ PŘÍVLASTEK
- ◉ DOPLNĚK

Zdroje

- Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy. Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967
- Český jazyk pro základní školy. E. Hošnová, I. Bozděchová, P. Mareš, V. Styblík, I. Svobodová. SPN, as, Praha 2006